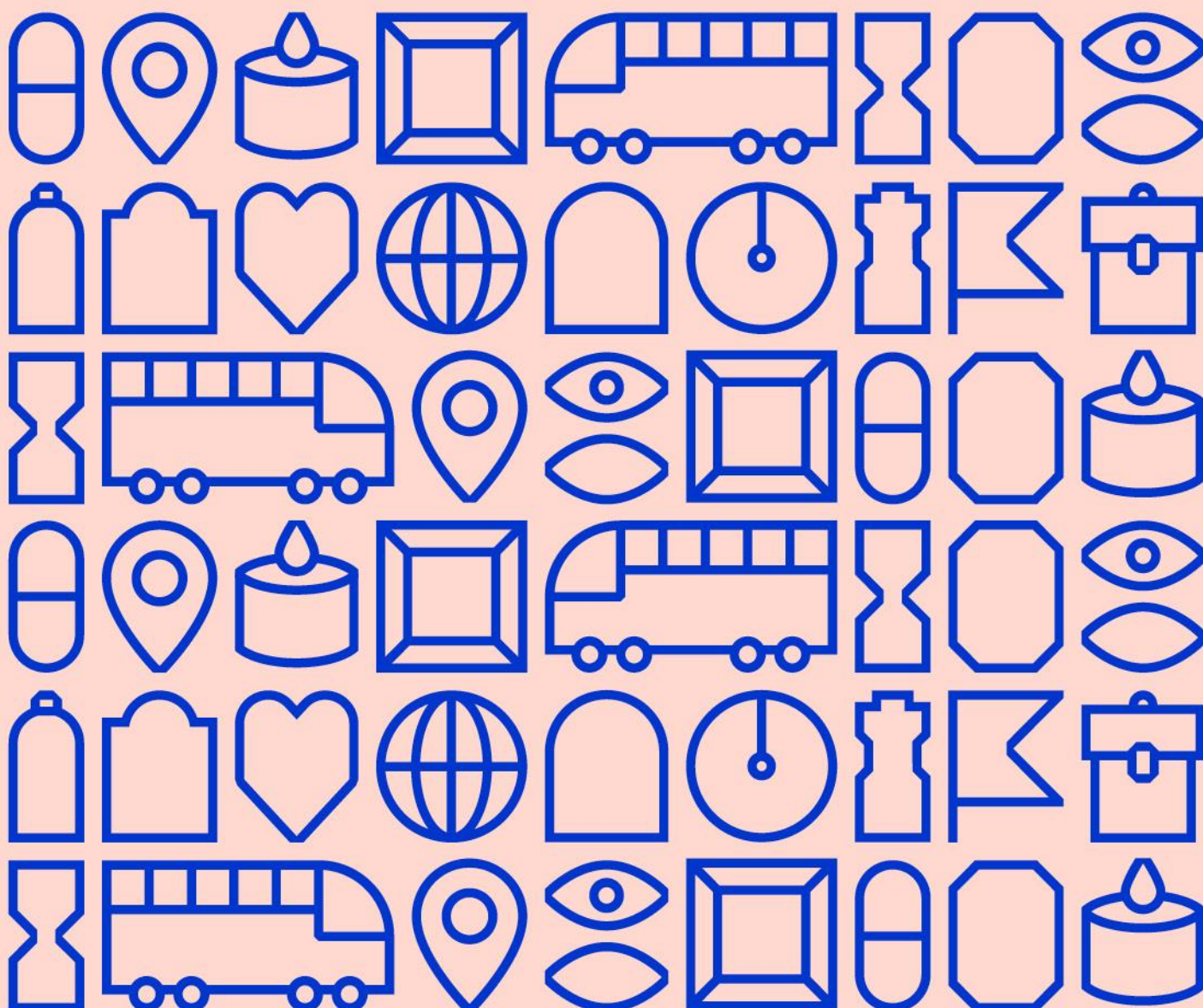

Kehidakustány, Deák-kúria

A REFORMKOR ÉS DUALIZMUS

KORA

Nemzeti Emlékezetpedagógiai
Program

Kehidakustány, Deák-kúria

A REFORMKOR ÉS DUALIZMUS KORA

„Jöjj el, lásd meg, éld át!”

BUDAPEST, 2024

Tartalom

1. Bevezető.....	2
2. Előkészítő óravázlat.....	4
3. Helyszíni feladatok.....	9
a. Nyomkeresés	9
b. Képes krónika.....	10
c. Helyszíni kvíz / Tudáspróba.....	11
d. Drámapedagógia.....	14
4. Tanórai utófeldolgozás.....	15
5. Forrásjegyzék.....	16
6. Melléklet.....	17
Helyszíni feladatok.....	18
Nyomkeresés	18
Képes krónika	20
Helyszíni kvíz / Tudáspróba.....	23
Drámapedagógia.....	26
4. Tanórai utófeldolgozás.....	33

1. Bevezető

Mit kell tudni a programról?

A Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program (NEP) azért jött létre, hogy lehetőséget nyújtson a köznevelésben tanuló diákok számára Magyarország nemzeti és történelmi emlékhelyeinek megismerésére. Az egyes emlékhelyekre kidolgozott programok során a részt vevő osztályok előbb tanórai keretek között felkészülnek az adott emlékhely történetéből, majd egy napos látogatást tesznek az emlékhelyre. A látogatás során – a program részeként kidolgozott – helyben elvégezhető feladatok megoldásával (pl. nyomkeresés, képes krónika stb.), élményt adó módon ismerik meg az adott emlékhely jelentőségét. A kirándulás után ismét tanórai keretek között tudják elkészített projektfeladataikat bemutatni, illetve az emlékhely témájában készített, érettségi típusú feladatok megoldásával megszerzett tudásuk is ellenőrizhető. Az egyes emlékhelyekhez készített programcsomagok jól illeszkednek az iskolai tantervi követelményekhez, így kiválóan alkalmasak a törzsanyag kiegészítésére, elmélyítésére, mélységelvű témafeldolgozásra.

A program részei, lebonyolítása

1. **Előzetes felkészülés (1-2 tanóra):** a NEP oldaláról letölthetők az előzetes felkészülés anyagai: a felkészítő óra óraterve, valamint a hozzá mellékelte ppt. Ezt a történelemtanár kollégák maguk tudják megtartani tanórai keretek között. Miután feldolgozták a szakmai-tartalmi kérdéseket, érdemes a helyszínen elvégzendő feladatokat is átbeszélni, valamint megalakítani a leendő csoportokat.
2. **Látogatás az emlékhelyen (1 napos kirándulás):** amennyiben egy múzeum vagy más intézmény működteti az emlékhelyet, úgy szükséges előtte egyeztetni az intézménnyel. A programban résztvevő helyszínek már ismerik a NEP-ot, így szükség esetén tudnak segíteni. A megérkezés után **az első feladat a „nyomkeresés”** melynek során a diákok csoportosan, a program részeként megadott térképvázlat és a hozzá tartozó feladványok segítségével kutatják végig az emlékhelyet. **Második feladatként** célszerű a **„képes krónikát”** elkészíteni (párhuzamosan a nyomkereséssel) – ennek során a csoportokba szerveződött diákok az emlékhely előre megadott legfontosabb, legszebb részeit felkeresik és egy-egy kis videóban némi magyarázattal megörökítik. Később ezt egységes videóvá szerkesztik, melyet majd a látogatást követő tanórán tudnak bemutatni. Ezek után következhet a **„tudáspróba”**, mely egy klasszikus tesztes kvíz sor. Ennek megoldása jól összegzi, illetve ismétli át az emlékhely fontos tudnivalóit. Az igazán lelkes csoportok negyedik részként **drámapedagógiai feladatot** is megoldhatnak, mely szintén azt a célt szolgálja, hogy minél inkább átélhető legyen az emlékhely története – a feladatot akár már a felkészítő órán ki lehet osztani, hogy minél jobban föl tudjanak rá készülni a csoportok. A program keretében megadott feladatok mellett természetesen igénybe lehet venni az adott emlékhely tárlatvezetését vagy múzeumpedagógiai foglalkozását, ugyanakkor mindez adott esetben már meghaladhatja az optimális 3-4 órás időkeretet.
3. **Utólagos feldolgozás (1-2 tanóra):** a látogatást követő történelemará(ko)n az egyes csapatok be tudják mutatni a helyszínen fölvevte videóikból összevágott „képes krónikákat”, melyet a tanárkollégák és az osztály többi tagja is értékelhet. Ezek után pedig

immár tantermi keretek között lehet megoldani az emlékhellyel kapcsolatos ismereteket és kompetenciákat elváró érettségi típusú feladatokat, mintegy a program zárásaként.

Néhány információ a Deák-kúriához kapcsolódó programcsomagról

- A Deák-kúriával kapcsolatos feladatok szinte mindegyike zárt térben, a kúrián belül megoldható, így az időjárási körülmények nem befolyásolják a program lebonyolítását. A feladathoz kapcsolódó helyszínek mind bejárhatók.
- A megadott programcsomag leginkább a **7. évfolyam elején**, de leginkább a **10. évfolyam második felében**, illetve a **11. évfolyam első felében** ajánlott, hiszen főképpen a reformkor és a dualizmus korához kapcsolódik.
- Elérhetőség: [Deák Ferenc Emlékház és Történelmi Emlékhely](#)

A múzeumpedagógiai foglalkozás vázlata

1. **Múzeumi igaz-hamis** (kiscsoportos versengés)
Tárlatvezetés közben minden teremben (5 helyszínen) a tárlatvezető 1-3 állításáról a csoportoknak kell eldönteniük, hogy igazak vagy hamisak. Ez arra ösztönzi a résztvevőket, hogy ne csak hallgassák az információkat, hanem tevékenyen derítsék fel a kiállítás képes vagy írásos információit is.
2. **Élő társasjáték** (csoportos játék)
A játék a dobókockás társasjátékok szabályai szerint játszódik. A résztvevők a dobott számnak megfelelően lépnek. Pozíciójukat csak akkor tarthatják meg, ha a mezőhöz rendelt feladatot teljesítik. Ellenkező esetben egy lépést vissza kell lépniük! A lépőmezőhöz rendelt feladatok játékos formában rögzítik a múzeumban látottakat. Lehetnek: különbségészlelés, képfelismerés, Kije voltam Deáknak?, puzzle, szövegkiegészítés, képmemória, szöveges memóriajáték, anekdoták bábbal, élőkép, találós kérdés, kakukktojás, most mutasd meg stb.

A múzeumpedagógiai foglalkozások 60-90 percet vesznek igénybe.

Elérhetőségek:

Telefonszám: 0630/151-6875

E-mail: deakkuria@kehidakustany.hu

Honlap: <https://www.facebook.com/deakferenckehidakustany>

Kisfilm a Deák-kúriáról: <https://youtu.be/pX5eL2c8dEM?si=3uNb2-KlrvTg4eOf>

2. Előkészítő óravázlat

Nemzeti/történelmi emlékhely neve: Kehidakustány, Deák-kúria

Ajánlott korosztály és történelmi korszak: 7. és 10. évfolyam, a reformkor és dualizmus kora

Ajánlott időtartam: előkészítés: 1-2 tanóra; feladatok a helyszínen: 3-5 óra; lezárás: 1 tanóra

Munkamódszer és segédanyag: tanári előadás ppt-prezentációval; tanári ismétlő kérdések; helyszíni csoportos és egyéni feladatok; egyéni ellenőrző feladatok

Előkészítő óra

Tananyagvázlat	Tanári kérdések	Prezentáció
<p>Kehidakustány története</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1941-ben három falu egyesítéséből jött létre: Kehida, Barátság és Kustány <p>Kehida első írásos említése 1232-ből származik → Ketőd nevű személy birtokán híd vezet át („in ponte Ketud”)</p> <ul style="list-style-type: none"> - A települések a középkorban gyakran gazdát cseréltek - A török korban Kehidán várat építettek → 1587-ben a törökök felgyújtották - A falu a 18. században épült újjá → a Hertelendy-család tulajdonában volt → nőágon jutott a Deák család birtokába	<p>Hány településből egyesült a mai község? (Három)</p> <p>Mikor említik először Kehidát? (1232)</p> <p>Melyik családtól örökölte meg a Deák família a kúriát? (Hertelendy)</p>	2. dia
<p>Deák Ferenc és Kehida</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deák Ferenc Söjtörön született 1803-ban → édesanyja születése után elhunyt - Apját 5 éves korában, 1808-ban vesztette el - Deák ekkor költözik Kehidára testvéreivel. - Tanulmányait is itt kezdi magántanulóként - Deák Klára a kúria gazdaasszonya → ő gondoskodik „Ferkóról” is 18 éves koráig	<p>Hol született Deák Ferenc? (Söjtör)</p> <p>Mi történt a szüleivel? (Nagyon fiatalon elvesztette őket)</p> <p>Kik nevelték fel? (Idősebb testvérei)</p>	3. dia

Tananyagvázlat	Tanári kérdések	Prezentáció
<p>Deák Ferenc fiatalkora</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kedvenc időtöltései az olvasás, a sétálás és a fafaragás - Írása nehézkes, rendetlen, de kiváló a memóriája - 1817-1821: a győri királyi akadémia hallgatója → folyékonyan beszél latinul és németül - A jogakadémia után Pesten teszi le az ügyvédi vizsgát → Zala vármegye szolgálatába szegődik:<ul style="list-style-type: none"> o tisztii ügyész, majd o árvaszéki jegyző - Közben bátyjával, Antallal közösen gazdálkodik → amíg Antal követi megbízását teljesíti, addig Ferenc egymaga igazgatja a birtokot	<p>Mik voltak Deák kedvenc időtöltései? (olvasás, a sétálás és a fafaragás)</p> <p>Milyen végzettséget szerzett? (jogi)</p> <p>Hol kezdett el dolgozni? (a vármegyén)</p>	4. dia
<p>Deák Ferenc az országgyűlésen</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1833 elején Antal betegsége miatt lemond a követségről → öccsét javasolta maga helyett (idézet az 5. dián) - 1833 áprilisában Zala vármegye követe lett Deák Ferenc → hamar elismert vezére a rendi ellenzéknek - Első beszédében a botbüntetés betiltásáért emelt szót - Több neves politikussal ismerkedik meg → Kölcsey Ferenc, Kossuth Lajos, gróf Széchenyi István, báró Wesselényi Miklós → életre szóló barátságot köt Klauzál Gáborral	<p>Melyik vármegye követe lett Deák? (Zala)</p> <p>Kitől vette át a pozíciót? (bátyjától)</p> <p>Kivel kötött életre szóló barátságot? (Klauzál Gábor)</p>	5. dia
<p>Deák Ferenc politikája</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kölcsey lemondása és Wesselényi pere miatt hamar a liberális ellenzék irányítója lett - Meggyőzés és érvek mentén politizált → csak az igazságra törekedett - A nemességet csak lépésről lépésre lehet a reformok ügyének megnyerni	<p>Milyen politikai eszme útján politizált? (liberális)</p> <p>Milyen fontos egyéb feladatot látott el? (Védte követársait azok igazságtalan pereiben.)</p>	6. dia

Tananyagvázlat	Tanári kérdések	Prezentáció
<ul style="list-style-type: none"> - Legjelentősebb szerepet a jobbágykérdés és a szólásszabadság ügyében vállalt - Komoly szerepet vállalt a perbe fogott vármegyei ellenzéki vezetők védelmében: Wesselényi, Kossuth stb.		
A háziadó <ul style="list-style-type: none"> - Fogalma: A vármegye céljaira szedett adó, mellyel a megyék rendelkeztek. - Deák célja ennek bevezetése volt Zala vármegyében, de ezt a helyi nemesek leszavazták → emiatt lemondott követi megbízatásáról → visszavonult a politikától, sokszor betegeskedett is - 1846-tól részt vesz a szerveződő ellenzéki párt programjának kidolgozásában → az aktív politikától azonban még távol maradt	Mit nevezünk háziadónak? (A vármegye céljaira szedett adó, mellyel a megyék rendelkeztek.)	7. dia
Igazságügyi miniszterként <ul style="list-style-type: none"> - A forradalom kitörése után megyéje követeként (egyik követ a javára lemondott) újra részt vett az ogy. munkájában → elfogadta Batthyány felkérését az igazságügyi miniszteri posztra. - Többször járt Bécsben, de az egyre zavarosabb helyzet miatt útjai eredménytelenek voltak → Batthyányval együtt szeptemberben lemondott	Ki lett hazánk első miniszterelnöke? (gróf Batthyány Lajos) Milyen posztot töltött be Deák a kormányban? (igazságügyi miniszter)	8. dia
A szabadságharc alatt <ul style="list-style-type: none"> - Békekövetként részt vett a Windisch-Grätzhez küldött testületben → sikertelen → hazautazott Kehidára - A Függetlenségi Nyilatkozattal nem értett egyet → Magyarország biztonsága csak a monarchia keretein belül szavatolható	Kinél járt Deák békeküldöttségben? (Windisch-Grätz)	9. dia

Tananyagvázlat	Tanári kérdések	Prezentáció
<ul style="list-style-type: none"> - A harcok után perbe fogták, de 1850-ben felmentették		
A Bach-korszak idején <ul style="list-style-type: none"> - 1854-ig nem politizált → eladta a kehidai birtokot, és Pesten az Angol Királynő Szállodában bérelt lakosztályt - 1855-től Vörösmarty árváinak lett a gyámja	Kiknek vállalta el a gyámságát? (Vörösmarty gyermekeinek) Hova költözött 1854-ben? (Pest - Angol Királynő Szálloda) Mi lett a sorsa a kehidai birtoknak? (eladta a Széchenyi-családnak)	10. dia
Az 1861-es országgyűlés <ul style="list-style-type: none"> - Deák aktívan részt vesz a munkában → az 1848-as törvények visszaállítását feliratban javasolta határozat helyett (Felirati Párt - Határozati Párt)	Milyen formában kívánta az uralkodó javaslatait visszautasítani? (felirat - elismeri Ferenc Józsefet királynak)	11. dia
Úton a kiegyezés felé <ul style="list-style-type: none"> - Az uralkodó hajlik a megegyezésre → titkos egyeztetések Deákkal - Húsvéti cikk: Pesti Napló 1865. április 16. → a kiegyezéshez vezető út - A miniszterelnöki felkérést, kitüntetést és címeket sem fogadott el → távol maradt a koronázástól is	Ki lett hazánk harmadik miniszterelnöke? (gróf Andrássy Gyula) Hol koronázták meg Ferenc Józsefet? (Mátyás templom - Buda)	12. dia
Utolsó évei <ul style="list-style-type: none"> - A politikától visszavonult, de rendszeresen felkeresték őt tanácsokért - Utolsó éveiben sokat és hosszan betegeskedett → 1876. január 28-án érte a halál	Mikor halt meg Deák Ferenc? (1876. január 28.)	13. dia
Feladatok a Deák-kúriában Nyomkeresés (60 perc) <ul style="list-style-type: none"> • Csoportokat kell alakítani • A csoportok a kúriában egy térkép segítségével megkeresik a helyszíneket, és párosítják őket a meghatározásokkal Képes krónika (kisfilmkészítés) (45 perc)		14. dia

Tananyagvázlat	Tanári kérdések	Prezentáció
<ul style="list-style-type: none"> • A csoportok a kúriában a telefonjukkal filmfelvételeket készítenek a kiemelt helyszínekről és magukról • Otthon ezt megvágják, zenét vágnak alá, feliratokat készítenek • A záróórán a kisfilmeket bemutatják <p>A) változat: minden csoport végigjárja az öt kiemelt helyszínt (Deák Ferenc dolgozószobája; Deák utolsó éveinek lenyomata: városligeti séták, szobája az Angol Királynő Szállodában, vendégei; Deák Ferenc családja és gyermekkora; Deák Ferenc munkássága a reformkorban és a Batthyány-kormányban; Deák Ferenc és a szabadidő: fúrás-faragás), és kisfilmjében az egész kúriát bemutatja</p> <ul style="list-style-type: none"> • B) változat: minden csoport csak egy helyszínt kap, és azt mutatja be részletesen • C) változat: ha nem tudnak kisfilmet készíteni, fotóznak, és abból prospektust állítanak össze • A csoportok a megadott helyszínekből előre készülnek, hogy tudják, mit kell lefilmezni, és milyen szöveget mondjanak <p>Tudáspróba (30 perc)</p> <ul style="list-style-type: none"> • A diákok egyénileg vagy csoportban kitöltenek egy feleletválasztós tesztet a kúriához és Deák Ferenchez köthető eseményekről <p>Drámajáték (90 perc)</p> <ul style="list-style-type: none"> • A csoportok a kúriában előadnak egy Deák Ferenchez köthető történelmi jelenetet. A csoportok otthon készülhetnek a jelenetre szöveggel, szereposztással, kellékekkel.		

3. Helyszíni feladatok

Feladatok a Deák-kúriában

Nyomkeresés (60 perc)

- csoportokat kell alakítani
- a csoportok a kúriában egy térkép segítségével megkeresik a helyszíneket, és párosítják őket meghatározásokkal

Képes krónika (kisfilmkészítés) (45 perc)

- a csoportok a kúriában a telefonjukkal filmfelvételeket készítenek a kiemelt helyszínekről és magukról
- otthon ezt megvágják, zenét vágnak alá, feliratokat készítenek
- a zárórán a kisfilmeket bemutatják
- a csoportok a megadott helyszínekből előre készülnek, hogy tudják mit kell lefilmezni és milyen szöveget mondjanak

Tudáspróba (30 perc)

- a diákok egyénileg vagy csoportban kitöltenek egy feleletválasztós tesztet a kúriához és Deák Ferenchez köthető eseményekről

Drámajáték (90 perc)

- a csoportok a kúriában előadnak egy, Deák Ferenchez köthető történelmi jelenetet

A csoportok otthon készülhetnek a jelenetre szöveggel, szereposztással, kellékekkel

a. Nyomkeresés

A diákok csoportokba tömörülve megkeresik a Deák-kúriában a rejtvényben körülírt műtárgyakat, személyeket. Ezt követően beazonosítják, hogy a mellékelt térképen hányas szám jelöli a megtalált tárgyat.

Előkészület: érdemes a csoportokat előre (akár már az előkészítő órán) beosztani, amelyek azután az összes feladatot is együtt végzik el. Természetesen lehet négynél több vagy kevesebb csoportot is létrehozni, az ideális létszám 3-6 fő.

Segédanyag: térkép és kitöltendő táblázat (a tanár számára megoldások is).

Ellenőrzés: a megoldások segítségével helyben és szóban (közösen) a legérdekesebb, de időhiány esetén a táblázatokat beszedve írásban is megtörténhet.

A tanulói feladatlapot és a térképet ld. a Mellékletben.

Nyomkeresés – Megoldások

Leírás	Személy, szobor, műemlék vagy műtárgy neve	Sorszáma
Kossuth ajándéka Londonból.	<i>zsebóra</i>	2.
Ami nem hiányozhatott az idős Deák sétáihoz.	<i>somfa sétabot</i>	5.
„A haza bölcse”	<i>Deák Ferenc szobra</i>	10.
Vörösmarty Ilona ajándéka gyámajának.	<i>gyöngyös pénztartó</i>	8.
Deák fiatalkori szenvedélye.	<i>pipagyűjtemény / pipázás</i>	1.
„A kiegyenlítés lehetséges feltételei”	<i>„A húsvéti cikk”</i>	6.
Miniszterként hivatalos okirat enélkül nincs.	<i>pecsétnyomó</i>	4.
A pesti otthon.	<i>Angol Királynő Szálloda</i>	7.
Deák sétáinak kedvelt helyszínének „öröksége”.	<i>A városligeti padjának emléktáblája</i>	12.
Hertelendy Anna „elcsendesedéseinek” helye.	<i>házikápolna</i>	9.
Amik megnyugtatták, lecsillapították Deák lelkét.	<i>faragó kéziszerszámok</i>	3.
Amiben Deák az utolsó óráit töltötte.	<i>karos, füles fotel</i>	11.
„A legnagyobb magyar”	<i>gróf Széchenyi István</i>	13.
I. Lipót „adománya”	<i>Deák-család címere</i>	15.
Deák Ferenc első hivatalos okirata Söjtörről.	<i>a söjtöri plébánia keresztelelési anyakönyve</i>	14.

b. Képes krónika

A diákok csoportokban a telefonjuk segítségével filmfelvételeket készítenek, amelyekből később, otthon pár perces kisfilmet vágnak össze. Ha nem tudnak vagy nem szeretnének kisfilmet csinálni, készítsenek helyben fényképeket, és ezekből állítsanak össze egy prospektust. A prospektust Word formátumban, de prezentációként (PowerPoint, Canva vagy akár Prezi segítségével) is elkészíthetik.

Előkészület: A Képes krónika feladathoz több témalehetőség tartozik. A kirándulást vezető pedagógus szabadon eldöntheti, hogy a csoportokra bízva a témaválasztást (ebben az esetben előfordulhat, hogy bizonyos témákat nem választ ki senki), illetőleg kiosztja vagy kisorsolja a feladatokat.

A Képes krónika feladatot célszerű már az előkészítő órán kiosztani a diákoknak, hogy legyen idejük gondolkodásra, ötletelésre. Ebben az esetben a diasor segítségével megtartott előadásból is tudatosan ki tudják szűrni a hasznos információt.

Segédanyag: feladatlap.

A helyszínen

A) változat: minden csoport végig járja az öt kiemelt helyszínt (Deák Ferenc dolgozószobája; Deák utolsó éveinek lenyomata: városligeti séták, szobája az Angol Királynő Szállodában, vendégei; Deák Ferenc családja és gyermekkora; Deák Ferenc munkássága a reformkorban és a Batthyány-kormányban; Deák Ferenc és a szabadidő: fúrás-faragás) és kisfilmjében az egész kúriát bemutatja

B) változat: minden csoport csak egy helyszínt kap, és azt mutatja be részletesen

C) változat: ha nem tudnak kisfilmet készíteni, fotóznak, és abból prospektust állítanak össze

A csoportok a megadott helyszínekből előre készülnek, hogy tudják mit kell lefilmezni és milyen szöveget mondjanak

Ellenőrzés: a kisfilmeket (vagy a prospektust) a csoportok csak a kirándulás után tudják befejezni, ezért a munkák bemutatására már a záró órán kerül sor. Mivel egyedi alkotásokról van szó, a feladathoz nem tartozik egységes feladatlap. A szóbeli értékelésnél érdemes figyelembe venni, hogy a kisfilm vagy prospektus mennyire szakszerű, informatív, esztétikus (adott esetben humoros), illetve mennyire csapatmunka eredménye.

Időkeret: A feladat megoldása tárlatvezetéssel, felkészítéssel együtt nagyjából háromnegyed órát vesz igénybe.

A feladatokat ld. a Mellékletben.

c. Helyszíni kvíz / Tudáspróba

A diákok egyénileg vagy csoportjaikban megoldanak egy 25 kérdésből álló feleletválasztós tesztet az előkészítő órán és a kirándulás során szerzett ismereteik alapján.

Előkészület: el kell dönteni, hogy a tudáspróbát a diákok egyénileg vagy a korábbi feladatokhoz kialakított csoportokban oldják meg.

Segédanyag: feladatlap (a tanár számára megoldólap is).

A helyszínen: a kiosztott feladatlapokat a diákok kitöltik (amennyiben ezt a feladatot már digitalizálták, akkor az erre létrehozott alkalmazás segítségével online is kitölthető). Fél órát szánjunk rá.

Ellenőrzés: a megoldások segítségével helyben és szóban a legérdekesebb, de időhiány esetén a feladatlapot javíthatjuk is. (Amennyiben a feladatlapot már digitalizálták, akkor a megoldás kérdésenként, az idő lejártával automatikusan megjelenik, és az alkalmazás az eredményt is számolja).

Időkeret: A feladat megoldása nagyjából fél órát vesz igénybe.

A feladatlapot ld. a Mellékletben.

Megoldások

1. Milyen megtisztelő névvel illette az utókor Deák Ferencet?

A) „a legnagyobb magyar”	B) „a legszebb akasztott”	C) „a haza bölcse”	D) „a generális”
--------------------------	---------------------------	--------------------	------------------

2. A felsoroltak közül melyik található meg a Deák-család címerében?

A) szablya	B) angyal	C) könyv	D) zászló
------------	-----------	----------	-----------

3. Melyik káros szenvedélynek hódolt leginkább Deák Ferenc?

A) alkohol	B) szivar	C) ópium	D) dohány rágás
------------	-----------	----------	-----------------

4. Deák Ferenc melyik miniszteri posztot töltötte be az első felelős magyar kormányban?

A) igazságügyi	B) pénzügyi	C) belügyi	D) közlekedésügyi
----------------	-------------	------------	-------------------

5. Ki építtette a kúriát az 1740-es években?

A) Deák Gábor	B) gróf Széchenyi Ferenc	C) Hertelendy Gábor	D) báró Eötvös József
---------------	--------------------------	---------------------	-----------------------

6. A felsoroltak közül melyik volt Deák Ferenc kedvelt időtöltése?

A) festészet	B) kertészkedés	C) konyhaművészet	D) fafaragás
--------------	-----------------	-------------------	--------------

7. Melyik családnak adta el Deák az uradalmat 1854-ben?

A) Széchenyi	B) Festetics	C) Hertelendy	D) Batthyány
--------------	--------------	---------------	--------------

8. Hertelendy Anna a kúria déli szárnyában mit alakíttatott ki magának?

A) gardróboszt	B) fürdőszobát	C) virágos teraszt	D) házikápolnát
----------------	----------------	--------------------	-----------------

9. Kije volt Deák Ferencnek Sibrik Erzsébet?

A) menyasszonya	B) nagymama	C) édesanya	D) unokahúga
-----------------	-------------	-------------	--------------

10. Kinek van emléktáblája Deákon kívül a kúria falán?

A) Kossuth Lajos	B) gróf Batthyány Lajos	C) Sibrik József	D) gróf Széchenyi István
------------------	-------------------------	------------------	--------------------------

11. Hol született Deák Ferenc?

A) Kehidakustány	B) Söjtör	C) Buda	D) Bécs
------------------	-----------	---------	---------

12. A felsoroltak közül mi köthető Deák Ferenc nevéhez?

A) A vasúti közlekedés beindítása hazánkban	B) A gőzhajózás a Balatonon	C) Az 1848. március 15-i forradalom	D) A kiegyezés
---	-----------------------------	-------------------------------------	----------------

13. Hova költözött Deák Ferenc a kehidai birtokról?

A) A pesti Angol Királynő Szállodába	B) Az egykori Podmaniczky-kastélyba, Aszódra	C) A budai Teleki-palotába	D) Élete végéig a birtokon maradt
--------------------------------------	--	----------------------------	-----------------------------------

14. Melyik folyóiratban jelent meg a híressé vált „húsvéti-cikke”?

A) Magyar Hírlap	B) Magyar Nemzet	C) Népszava	D) Pesti Napló
------------------	------------------	-------------	----------------

15. Melyik mai ország területéről származik a Deák-család?

A) Ausztria	B) Szlovénia	C) Horvátország	D) Románia
-------------	--------------	-----------------	------------

16. A felsoroltak közül mi nem volt az idős Deák kelléke sétáihoz?

A) kalap	B) sétabot	C) napló	D) szivar
----------	------------	----------	-----------

17. Mit küldött Kossuth Lajos Deák Ferenc sírjára?

A) örökméceszt	B) márványsast	C) cipruságot	D) nem küldött semmit
----------------	----------------	---------------	-----------------------

18. Milyen kapcsolat fűzte Vörösmarty Mihály lányához, Ilonához?

A) gyámja volt	B) felesége volt	C) házvezetőnője volt	D) menyé volt
----------------	------------------	-----------------------	---------------

19. Melyik vármegye követeként vett részt Deák a reformországgyűléseken?

A) Pest	B) Vas	C) Veszprém	D) Zala
---------	--------	-------------	---------

20. Mi volt Deák Ferenc polgári foglalkozása?

A) katona	B) ügyvéd	C) író	D) tanár
-----------	-----------	--------	----------

21. Milyen szerepet vállalt az 1848-49-es szabadságharcban?

A) huszártisztként szolgált a tavaszi hadjáratban	B) békeküldöttségben vett részt Windisch-Grätz táborában	C) Kossuth Lajos OHB elnök mellett szárnysegédi feladatokat látott el	D) Párizsban próbálta a nyugati hatalmakat meggyőzni a magyarok ügyében
---	--	---	---

22. A felsoroltak közül melyik költő fordult meg gyakran a Deák-kúriában a reformkor idején?

A) Vörösmarty Mihály	B) Petőfi Sándor	C) Kölcsey Ferenc	D) Arany János
----------------------	------------------	-------------------	----------------

23. Milyen emlékhelynek számít a Deák-kúria a felsoroltak szerint?

A) Honi emlékhely	B) Nemzeti emlék- hely	C) Örökségünk em- lékhely	D) Történelmi em- lékhely
-------------------	---------------------------	------------------------------	------------------------------

24. Milyen betűre emlékeztet a kúria alaprajza?

A) „L”	B) „U”	C) „H”	D) „T”
--------	--------	--------	--------

25. Mi okozta Deák Ferenc halálát?

A) tüdőrák	B) szívinfarktus	C) influenza	D) tífusz
------------	------------------	--------------	-----------

d. Drámapedagógia

A diákok csoportokban egy-egy, a Deák-kúriához kötődő fontos eseményt jelenítenek meg dramatikus formában.

Előkészület: a feladatokat a diákoknak akár már az előkészítő órán, de legkésőbb aznap, az utazás kezdetén osszuk ki, hogy készülhessenek. Döntsük el, melyik csoport, melyik eseményt kapja! Ha a feladatot előre kiadjuk, segíthetünk a csoportoknak eldönteni az előadás formáját (szöveges jelenet, mozgásos jelenet, élőkép), ellenőrizni a szövegeket, illetve elkészíteni az esetleges kellékeket (táblák, jelmezek), de utóbbi semmiképpen sem kötelező.

Segédanyag: feladatlap az eseményekkel és a szerepekkel.

A helyszínen: a csoportok külön-külön készülnek fel. Ha alapvetően a helyszínen történnek az előkészületek, akkor a tanári segítségre itt lesz szükség. A csoportok bemutatják egymásnak az alkotásaikat, a többiek kitalálják, melyik eseményről van szó. Attól függően, hogy mennyi helybeni előkészület szükséges fél-másfél órát vesz igénybe.

Ellenőrzés: mindenképpen helyben és szóban is kell értékelni. Emeljük ki a történelmi hűséget, a kreativitást és a csapatmunkát!

A kiosztandó feladatokat ld. a Mellékletben.

4. Tanórai utófeldolgozás

- A kisfilmek bemutatása, majd értékelése
- Az esetleg elkészült mémek bemutatása és értékelése
- Az esetleg elmaradt értékelések (Tudáspróba, Drámajáték) pótlása
- Kompetenciaalapú záró feladatok megoldása és értékelése

A tanórai utófeldolgozáshoz tartozó feladatokat ld. a Mellékletben.

Megoldások

1. feladat

- a) V. Ferdinánd
- b) István nádor, vagy Habsburg István főherceg
- c) gróf Batthyány Lajos
- d) igazságügyi miniszter
- e) 2. Pest-Buda

2. feladat

- a) 3. önkéntes örökváltság
- b) jobbágyság
- c) Pozsony
- d) 1. vármegyék követei, 4. szabad királyi városok képviselői

3. feladat

- a) februári pátens
- b) Ferenc József
- c) pragmática sanctio
- d) feliratban fejtették ki javaslatukat (A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)
- e) „húsvéti cikk”

5. Forrásjegyzék

Az óravázlat prezentációjának képei:

1. dia: saját kép
2. dia: saját kép
3. dia: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/d9/Ferenc_De%3%A1k%27s_house_in_Kehida.jpg/640px-Ferenc_De%3%A1k%27s_house_in_Kehida.jpg (2024. július 7.) és saját kép
4. dia: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/4/4a/De%3%A1k_Ferenc_portr%C3%A9.jpg/640px-De%3%A1k_Ferenc_portr%C3%A9.jpg (2024. július 7.)
5. dia: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/6/6f/Lower_Table_of_the_Pozsony_Diet_19._c..jpg/1280px-Lower_Table_of_the_Pozsony_Diet_19._c..jpg (2024. július 7.)
6. dia: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/2/23/Benesch_De%3%A1k_Ferenc.jpg/800px-Benesch_De%3%A1k_Ferenc.jpg (2024. július 7.)
7. dia: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/a/a0/Comitatus_Zaladiensis_jussu_inclytorum_statuum_et_ordinum_ichnographice_delineatus.jpg/640px-Comitatus_Zaladiensis_jussu_inclytorum_statuum_et_ordinum_ichnographice_delineatus.jpg (2024. július 7.)
8. dia: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/7/7b/Tyroler_Batthyany_kormany.jpg/800px-Tyroler_Batthyany_kormany.jpg (2024. július 7.)
9. dia: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/7/74/De%3%A1k_Ferenc_sz%C3%BCI%5%91h%C3%A1za_Kehid%C3%A1n.Mo.%C3%A9sa_Nagyvil%C3%A1g%2C_1873.jpg/640px-De%3%A1k_Ferenc_sz%C3%BCI%5%91h%C3%A1za_Kehid%C3%A1n.Mo.%C3%A9sa_Nagyvil%C3%A1g%2C_1873.jpg (2024. július 7.)
10. dia: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/2/23/Sz%C3%A1lloda_az_Angol_Kir%C3%A1lyn%C5%91h%C3%B6z.png/640px-Sz%C3%A1lloda_az_Angol_Kir%C3%A1lyn%C5%91h%C3%B6z.png (2024. július 7.)
11. dia: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/9/94/FebruarPatent.jpg/640px-FebruarPatent.jpg> (2024. július 7.)
12. dia: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/b9/Pesti_Napl%C3%B3_1865_%C3%A1prilis_16_De%3%A1k_Ferenc_h%C3%BAsv%C3%A9ti_cikke.jpg/800px-Pesti_Napl%C3%B3_1865_%C3%A1prilis_16_De%3%A1k_Ferenc_h%C3%BAsv%C3%A9ti_cikke.jpg (2024. július 7.)
13. dia: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9c/Szivaroz%C3%B3_De%3%A1k_Ferenc.jpg és https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/6/63/Zichy_Mih%C3%A1ly%2C_Erzs%C3%A9bet_kir%C3%A1lyn%C3%A9_De%3%A1k_Ferenc_ravatal%C3%A1n%C3%A1l.jpg/800px-Zichy_Mih%C3%A1ly%2C_Erzs%C3%A9bet_kir%C3%A1lyn%C3%A9_De%3%A1k_Ferenc_ravatal%C3%A1n%C3%A1l.jpg (2024. július 7.)
14. dia: saját kép

6. Melléklet

Helyszíni feladatok

Nyomkeresés

Fedezzétek fel a Deák-kúriát a térkép és a leírások segítségével!

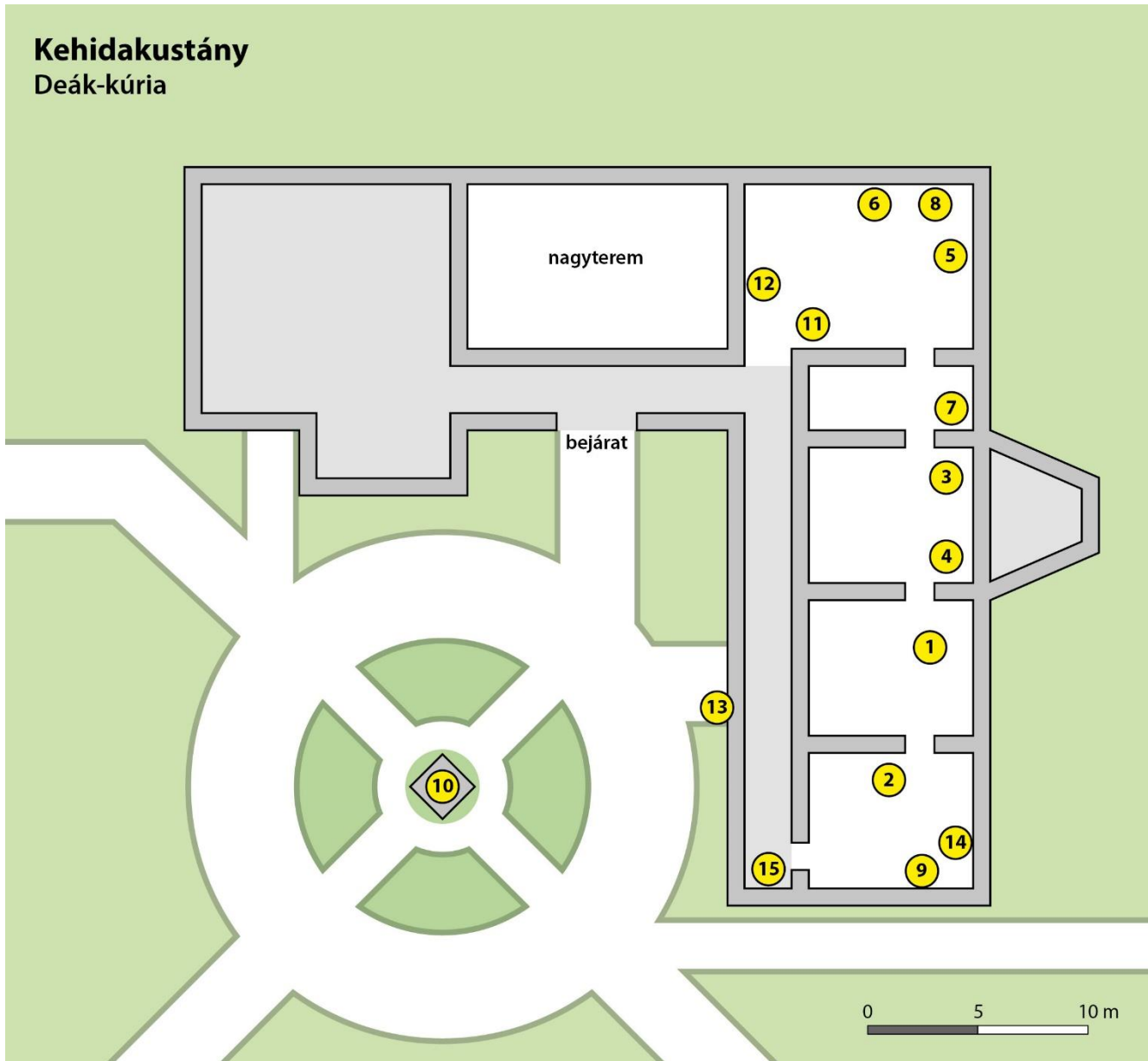
- Alkossatok öt csoportot az előzetesen megbeszéltek szerint! Minden csoport kap egy térképet és egy kitöltendő táblázatot.
- Induljatok el a csoportotokkal különböző irányokban a kúriában, és keressétek meg a térképen jelölt pontokat!

Párosítsátok az egyes pontoknál talált elemeket a táblázatban szereplő leírásokkal: írjátok be a táblázatba a nevüket és a helyük sorszámát!

Leírás	Személy, szobor, műemlék vagy műtárgy neve	Sorszáma
Kossuth ajándéka Londonból.		
Ami nem hiányozhatott az idős Deák sétáihoz.		
„A haza bölcse”		
Vörösmarty Ilona ajándéka gyámajának.		
Deák fiatalkori szenvedélye.		
„A kiegyenlítés lehetséges feltételei”		
Miniszterként hivatalos okirat enélkül nincs.		
A pesti otthon.		
Deák sétáinak kedvelt helyszínének „öröksége”.		
Hertelendy Anna „elcsendesedéseinek” helye.		
Amik megnyugtatták, lecsillapították Deák lelkét.		
Amiben Deák az utolsó óráit töltötte.		
„A legnagyobb magyar”		
I. Lipót „adománya”		
Deák Ferenc első hivatalos okirata Söjtörről.		

Kehidakustány Deák-kúria

Képes krónika

A) változat

Készítsetek kisfilmet a Deák-kúria legfőbb elemeiből!

- A már kialakult csoportokban dolgozzatok tovább! Minden csoport kap egy térképet és egy leírást a teendőkről.
- Keressétek fel a bejelölt öt helyszínt! Készítsetek a telefonotokkal rövid videókat, amelyeken Ti is és az adott korszakhoz tartozó források is látszanak!
- Lehetőség szerint mondjatok is róluk néhány fontos információt, vagy éppen meséljétek a Bennetek keltett benyomásról! Használjátok fel a bevezető órán tanultakat, illetve az előzetes felkészülés során gyűjtött ismereteket!
- Otthon vágjátok össze a felvételeket egy pár (legfeljebb öt) perces videóvá! Vágjatok alá zenét, esetleg feliratozzátok az egyes részeket!

A feldolgozandó elemek:

- Deák Ferenc dolgozószobája
- Deák utolsó éveinek lenyomata: városligeti séták, szobája az Angol Királynő Szállodában, vendégei
- Deák Ferenc családja és gyermekkora
- Deák Ferenc munkássága a reformkorban és a Batthyány-kormányban
- Deák Ferenc és a szabadidő: fúrás-faragás

B) változat

Készítsetek kisfilmet a Deák-kúria egyik fontos eleméből!

- A már kialakult csoportokban dolgozzatok tovább! Minden csoport kap egy térképet és egy leírást a teendőkről.
- Keressétek fel a csoportotok számára kijelölt helyszínt! Készítsetek a telefonotokkal rövid videókat, amelyeken Ti is és az adott korszakhoz tartozó források is látszanak!
- Lehetőség szerint mondjatok is róla néhány fontos információt, vagy éppen meséljétek a Bennetek keltett benyomásról! Használjátok fel a bevezető órán tanultakat, illetve az előzetes felkészülés során gyűjtött ismereteket!
- Figyeljétek arra, hogy a megadott szempontokat a videótokban dolgozzátok fel! Emellett dobjátok fel a videót érdekességekkel, vicces elemekkel is!
- Otthon vágjátok össze a felvételeket egy pár (legfeljebb öt) perces videóvá! Vágjátok alá zenét, esetleg feliratozzátok az egyes részeket!

1. csoport: Deák Ferenc dolgozószobája

- Hogyan nézhetett ki egykoron Deák Ferenc dolgozószobája?
- Kik voltak a leghíresebb vendégek, akiket itt fogadott?
- Mivel foglalkozott többnyire munkája során?

2. csoport: Deák utolsó éveinek lenyomata

- Hol töltötte Deák Ferenc utolsó éveit?
- Mi volt a kedvelt elfoglaltsága?
- Ki volt a fogadott gyermeke? Milyen sorsra jutott?
- Kik és milyen tárgyak vették körül halálakor?

3. csoport: Deák Ferenc családja és gyermekkora

- Mikor és hol született Deák Ferenc?
- Kik voltak a szülei? Hogyan jutottak a kúriához?
- Milyen fontosabb állomásai voltak Deák Ferenc fiatal korának?

4. csoport: Deák Ferenc munkássága a reformkorban és a Batthyány-kormányban

- Milyen formában vett részt a reformkori országgyűléseken?
- Milyen fontosabb események fűződnek nevéhez a korszakból?
- Milyen pozíciót töltött be a Batthyány-kormányban? Meddig töltötte be ezt a posztot?

5. csoport: Deák Ferenc és a szabadidő

- Mivel töltötte Deák Ferenc szabadidejét?
- Hogyan gondolt a fával való munkára? Milyen szintre jutott a fafaragó mesterségben?
- Milyen káros szenvedélye volt fiatal korától?

C) változat

Készítsetek a Deák-kúria legfőbb elemeit bemutató prospektust!

- A már kialakult csoportokban dolgozzatok tovább! Minden csoport kap egy térképet és egy leírást a teendőkről.
- Keressétek fel a bejelölt öt helyszínt! Készítsetek a telefonotokkal fotókat, amelyeken Ti is és az adott korszakhoz tartozó források is látszanak!
- Otthon rendezzétek a fotókat két A4-es lapra, és írjatok közéjük ismeretterjesztő, ajánló, kedvcsináló rövid szövegeket! Legyen a végeredmény egy szép, nyomtatható kiadvány, amit Ti is szívesen kézbe vennétek!
- A szövegek írásához használjátok fel a bevezető órán tanultakat, illetve az előzetes felkészülés során gyűjtött ismereteket! Az információk mellett írjatok a személyes emlényeitekről, benyomásaitokról is!

A feldolgozandó elemek:

- Deák Ferenc dolgozószobája
- Deák utolsó éveinek lenyomata: városligeti séták, szobája az Angol Királynő Szállodában, vendégei
- Deák Ferenc családja és gyermekkora
- Deák Ferenc munkássága a reformkorban és a Batthyány-kormányban
- Deák Ferenc és a szabadidő: fűrés-faragás

Helyszíni kvíz / Tudáspróba

Most kiderül, mire emlékeztek a bevezető órán tanultakból és a helyszínen látottakból!
Válasszátok ki a helyes megoldást!

1. Milyen megtisztelő névvel illette az utókor Deák Ferencet?

A) „a legnagyobb magyar”	B) „a legszebb akasztott”	C) „a haza bölcse”	D) „a generális”
--------------------------	---------------------------	--------------------	------------------

2. A felsoroltak közül melyik található meg a Deák-család címerében?

A) szablya	B) angyal	C) könyv	D) zászló
------------	-----------	----------	-----------

3. Melyik káros szenvedélynek hódolt leginkább Deák Ferenc?

A) alkohol	B) szivar	C) ópium	D) dohány rágás
------------	-----------	----------	-----------------

4. Deák Ferenc melyik miniszteri posztot töltötte be az első felelős magyar kormányban?

A) igazságügyi	B) pénzügyi	C) belügyi	D) közlekedésügyi
----------------	-------------	------------	-------------------

5. Ki építtette a kúriát az 1740-es években?

A) Deák Gábor	B) gróf Széchenyi Ferenc	C) Hertelendy Gábor	D) báró Eötvös József
---------------	--------------------------	---------------------	-----------------------

6. A felsoroltak közül melyik volt Deák Ferenc kedvelt időtöltése?

A) festészet	B) kertészkedés	C) konyhaművészet	D) ffaragás
--------------	-----------------	-------------------	-------------

7. Melyik családnak adta el Deák az uradalmat 1854-ben?

A) Széchenyi	B) Festetics	C) Hertelendy	D) Batthyány
--------------	--------------	---------------	--------------

8. Hertelendy Anna a kúria déli szárnyában mit alakíttatott ki magának?

A) gardróboszt	B) fürdőszobát	C) virágos teraszt	D) házikápolnát
----------------	----------------	--------------------	-----------------

9. Kije volt Deák Ferencnek Sibrik Erzsébet?

A) menyasszonya	B) nagyanyja	C) édesanyja	D) unokahúga
-----------------	--------------	--------------	--------------

10. Kinek van emléktáblája Deákon kívül a kúria falán?

A) Kossuth Lajos	B) gróf Batthyány Lajos	C) Sibrik József	D) gróf Széchenyi István
------------------	-------------------------	------------------	--------------------------

11. Hol született Deák Ferenc?

A) Kehidakustány	B) Söjtör	C) Buda	D) Bécs
------------------	-----------	---------	---------

12. A felsoroltak közül mi köthető Deák Ferenc nevéhez?

A) A vasúti közlekedés beindítása hazánkban	B) A gőzhajózás a Balatonon	C) Az 1848. március 15-i forradalom	D) A kiegyezés
---	-----------------------------	-------------------------------------	----------------

13. Hova költözött Deák Ferenc a kehidai birtokról?

A) A pesti Angol Királynő Szállodába	B) Az egykori Podmaniczky-kastélyba, Aszódra	C) A budai Telekpalotába	D) Élete végéig a birtokon maradt
--------------------------------------	--	--------------------------	-----------------------------------

14. Melyik folyóiratban jelent meg a híressé vált „húsvéti-cikke”?

A) Magyar Hírlap	B) Magyar Nemzet	C) Népszava	D) Pesti Napló
------------------	------------------	-------------	----------------

15. Melyik mai ország területéről származik a Deák-család?

A) Ausztria	B) Szlovénia	C) Horvátország	D) Románia
-------------	--------------	-----------------	------------

16. A felsoroltak közül mi nem volt az idős Deák kelléke sétáihoz?

A) kalap	B) sétabot	C) napló	D) szivar
----------	------------	----------	-----------

17. Mit küldött Kossuth Lajos Deák Ferenc sírjára?

A) örökmécsest	B) márványsast	C) cipruságot	D) nem küldött semmit
----------------	----------------	---------------	-----------------------

18. Milyen kapcsolat fűzte Vörösmarty Mihály lányához, Ilonához?

A) gyámja volt	B) felesége volt	C) házvezetőnője volt	D) menyje volt
----------------	------------------	-----------------------	----------------

19. Melyik vármegye követeként vett részt Deák a reformországgyűléseken?

A) Pest	B) Vas	C) Veszprém	D) Zala
---------	--------	-------------	---------

20. Mi volt Deák Ferenc polgári foglalkozása?

A) katona	B) ügyvéd	C) író	D) tanár
-----------	-----------	--------	----------

21. Milyen szerepet vállalt az 1848-49-es szabadságharcban?

A) huszártisztként szolgált a tavaszi hadjáratban	B) békeküldöttségben vett részt Windisch-Grätz táborában	C) Kossuth Lajos OHB elnök mellett szárnysegédi feladatokat látott el	D) Párizsban próbálta a nyugati hatalmakat meggyőzni a magyarok ügyében
---	--	---	---

22. A felsoroltak közül melyik költő fordult meg gyakran a Deák-kúriában a reformkor idején?

A) Vörösmarty Mihály	B) Petőfi Sándor	C) Kölcsey Ferenc	D) Arany János
----------------------	------------------	-------------------	----------------

23. Milyen emlékhelynek számít a Deák-kúria a felsoroltak szerint?

A) Honi emlékhely	B) Nemzeti emlékhely	C) Örökségünk emlékhely	D) Történelmi emlékhely
-------------------	----------------------	-------------------------	-------------------------

24. Milyen betűre emlékeztet a kúria alaprajza?

A) „L”	B) „U”	C) „H”	D) „T”
--------	--------	--------	--------

25. Mi okozta Deák Ferenc halálát?

A) tüdőrák	B) szívinfarktus	C) influenza	D) tífusz
------------	------------------	--------------	-----------

Drámapedagógia

1. csoport: A kis Deák találkozása a hóhérral

Ebben a feladatban egy Deák Ferenchez kapcsolódó anekdotát mutathattok be. A már kialakult csoportokban dolgozzatok tovább! Minden csoport kapott már egy történelmi eseményt, annak leírását és a hozzá tartozó szerepkártyákat.

- Osszátok ki a szerepeket! Nem kell feltétlenül minden csoporttagnak szerepelnie, lehetnek a „tömeg” részei vagy csak az előkészületekben segítenek. Ha nem vagytok elegenden, nem kell minden szerepet kiosztani, találjátok ki, hogy a jelenet melyik részét adjátok elő!
- Találjátok ki a bemutatók formáját! Rövid szöveges jelenet lesz: párbeszéd vagy vita két szereplő között, esetleg a tömeghez intézett beszéd? Mozgásos jelenet lesz: eljátszátok a felvonulást, a harcot, vagy amit éppen a jelenet megkövetel? Élétképet készítenek: beálltok egy előre megtervezett, kifejező, hatásos pózba?
- Készüljétek fel az előadásra! Írjátok meg az elhangzó rövid szövegeket, ha lesznek! Találjátok ki a mozgást, a mozdulatokat, a pózokat! Megpróbálhatjátok az öltözékekkel is kifejezni a kor hangulatát.
- Mutassátok be a többi csoportnak az alkotásokat! Ne áruljátok el, miről van szó, azt nekik kell kitalálniuk!

A kis Deák találkozása a hóhérral

A fiatal Deák Ferenc családjával kikocsikázott vidékre, azonban egy nagyobb zökkenés után leesett a kocsiról és megsérült a nyakánál. Valószínűleg az egyik csigolya elmozdulhatott. A család azonnal Zalaegerszegre vitte, hogy egy orvos el tudja látni, azonban a késői időpont miatt ilyenre lehetőségük nem volt. Egy szikár, marcona ember termett ekkor a család mellett, és felajánlotta a segítségét. Mivel az idegen hóhéréként tevékenykedett, ezért sokat tudott a nyaki sérülésekről. Ennek köszönhetően sikerült az elmozdult csigolyát a helyére tennie. Bátyja ezután meg is jegyezte az ifjú Deáknak: – Te vagy az első „Ferkó”, aki a hóhérnak nem halálát, hanem az életét köszönheti.

Szerepek:

Deák Ferenc: a fiatal kisgyerek leesik a kocsiról és súlyosan megsérül.

Deák testvére (Klára): a balesetet látva nagyon megijed. Azonnal segítséget próbál szerezni.

Deák testvére (Antal): feleségével együtt próbál segítséget keríteni. Öccsét próbálja stabilan tartani és nem mozgatni.

hóhér: felajánlja segítségét a kétségbe esett családnak. Szaktudásának köszönhetően megmenti a fiú életét.

többiek: A csoport többi tagja lehet akár a kocsis vagy nézelődő az utcán.

2. csoport: Körülbelül kalap

Ebben a feladatban egy Deák Ferenchez kötődő anekdotát mutathattok be! A már kialakult csoportokban dolgozzatok tovább! Minden csoport kapott már egy történelmi eseményt, annak leírását és a hozzá tartozó szerepkártyákat.

- Osszátok ki a szerepeket! Nem kell feltétlenül minden csoporttagnak szerepelnie, lehetnek a „tömeg” részei vagy csak az előkészületekben segítenek. Ha nem vagytok elegenden, nem kell minden szerepet kiosztani, találjátok ki, hogy a jelenet melyik részét adjátok elő!
- Találjátok ki a bemutatók formáját! Rövid szöveges jelenet lesz: párbeszéd vagy vita két szereplő között, esetleg a tömeghez intézett beszéd? Mozgásos jelenet lesz: eljátsszátok a felvonulást, a harcot, vagy amit éppen a jelenet megkövetel? Élőképet készítenek: beálltok egy előre megtervezett, kifejező, hatásos pózba?
- Készüljete fel az előadásra! Írjátok meg az elhangzó rövid szövegeket, ha lesznek! Találjátok ki a mozgást, a mozdulatokat, a pózokat! Megpróbálhatjátok az öltözékekkel is kifejezni a kor hangulatát.
- Mutassátok be a többi csoportnak az alkotásokat! Ne áruljátok el, miről van szó, azt nekik kell kitalálniuk!

Körülbelül kalap

Az 1860-as évek vége felé történhetett a híres anekdota. Deák Ferenc egyik este ment volna épp hazafelé, és kereste a kalapját, amit a szögön hagyott. Azonban akárhova is nézett, nem találta. Amint keresi, ránéz egy mellette álló képviselőtársára, báró Kemény Zsigmondra, akinek a fején meglátja a kalapját. Ezt jelzi is képviselőtársának, aki leveszi a kalapot a fejéről, és észreveszi ő is, hogy rossz kalapot emelt le a szögről, és így szól:

– Igaz, bátyám; körülbelül egyforma a mi fejünk.

Deák Ferenc erre felnevet:

– Körül lehet, de belül nem!

Szereplők:

Deák Ferenc: szabadelvű politikus. Épp indulna hazafelé, de nem találja a kalapját.

báró Kemény Zsigmond: képviselőtárs, politikus, író. Észleli a hibát, és próbálja elviccelni.

többiek: lehetnek akár képviselők, felfelügyelők, akik jól derülnek a végkifejleten.

3. csoport: Deák Ferenc és a divat

Ebben a feladatban egy Deák Ferenchez kötődő anekdotát mutathattok be. A történet Orosz István anekdotája, amelyet édesapjától hallott. Ő maga is hozzátette azonban, hogy Deák Ferenc nem járt Párizsban, ám ez mit sem változtat az anekdota érvényén.

A már kialakult csoportokban dolgozzatok tovább! Minden csoport kapott már egy történelmi eseményt, annak leírását és a hozzá tartozó szerepkártyákat.

- Osszátok ki a szerepeket! Nem kell feltétlenül minden csoporttagnak szerepelnie, lehetnek a „tömeg” részei vagy csak az előkészületekben segítenek. Ha nem vagytok elegenden, nem kell minden szerepet kiosztani, találjátok ki, hogy a jelenet melyik részét adjátok elő!
- Találjátok ki a bemutatótok formáját! Rövid szöveges jelenet lesz: párbeszéd vagy vita két szereplő között, esetleg a tömeghez intézett beszéd? Mozgásos jelenet lesz: eljártsszátok a felvonulást, a harcot, vagy amit éppen a jelenet megkövetel? Élőképet készítenek: beálltok egy előre megtervezett, kifejező, hatásos pózba?
- Készüljete fel az előadásra! Írjátok meg az elhangzó rövid szövegeket, ha lesznek! Találjátok ki a mozgást, a mozdulatokat, a pózokat! Megpróbálhatjátok az öltözékekkel is kifejezni a kor hangulatát.
- Mutassátok be a többi csoportnak az alkotásotokat! Ne áruljátok el, miről van szó, azt nekik kell kitalálniuk!

Deák Ferenc és a divat

Deák egyszer Párizsban járt. Egész életében nem adott sokat a divatra. Már megszokott, kissé kopott, pecsétes, kirojtolódott mellénye volt rajta. Az utcán azonban felismerte egy ifjú magyar, aki odament hozzá és azt mondta:

– Hát, tekintetes úr, ön, aki a legtiszteltebb ember, a haza bölcse, miért jár ilyen ócska ruhában?

– Hagyjad, fiam! Itt engem senki sem ismer! – válaszolta erre Deák.

Egy másik alkalommal Deák Ferenc épp Pesten sétálgatott, és ugyanaz a kopott öltözet volt rajta, mint egykoron Párizsban. Az előbbi ifjú itt is arra járt, odament hozzá, és azt mondta:

– De hát tekintetes úr, miért ez az ócska ruha megint?

– Hagyjad fiam! Engem itt mindenki úgyis ismer! – hűtötte le Deák.

Szereplők:

Deák Ferenc: a „haza bölcse”, aki nem sokat ad a divatra.

ifjú magyar: jelzi Deáknak, hogy az öltözete nem megfelelő.

többiek: lehetnek sétáló emberek az utcán, vagy egy kis életképként egy újságárus épp újságot ad el a járókelőknek. Egy rikkancs hirdetheti a legfontosabb napi híreket.

4. csoport: Deák Ferenc megismerkedik József főherceggel

Ebben a feladatban egy Deák Ferenc életéhez kapcsolódó anekdotát mutathattok be. A már kialakult csoportokban dolgozzatok tovább! Minden csoport kapott már egy történelmi eseményt, annak leírását és a hozzá tartozó szerepkártyákat.

- Osszátok ki a szerepeket! Nem kell feltétlenül minden csoporttagnak szerepelnie, lehetnek a „tömeg” részei vagy csak az előkészületekben segítenek. Ha nem vagytok elegenden, nem kell minden szerepet kiosztani, találjátok ki, hogy a jelenet melyik részét adjátok elő!
- Találjátok ki a bemutatók formáját! Rövid szöveges jelenet lesz: párbeszéd vagy vita két szereplő között, esetleg a tömeghez intézett beszéd? Mozgásos jelenet lesz: eljátszátok a felvonulást, a harcot, vagy amit éppen a jelenet megkövetel? Élőképet készítenek: beálltok egy előre megtervezett, kifejező, hatásos pózba?
- Készüljete fel az előadásra! Írjátok meg az elhangzó rövid szövegeket, ha lesznek! Találjátok ki a mozgást, a mozdulatokat, a pózokat! Megpróbálhatjátok az öltözékekkel is kifejezni a kor hangulatát.
- Mutassátok be a többi csoportnak az alkotásokat! Ne áruljátok el, miről van szó, azt nekik kell kitalálniuk!

Deák Ferenc megismerkedik József főherceggel

A hatvanas évek elején Deák egyszer az utcán ment, szembe jött vele egy katonatiszt, valami kapitány.

– Jó napot kívánok, kedves bátyám – köszönt rá a tiszt.

– Szervusz, öcsém – felelt Deák.

– Hogy érzi magát, kedves bátyám?

– Köszönöm, elég jól. Hát ti, hogy vagytok? Mit csinálnak az otthon valók?

– Egészségesek mindnyájan.

– Nagyon örvendek. De most Isten áldjon, kedves öcsém, nagyon sietek, tiszteltetem az otthonvalókat.

Ezzel elváltak. A katonatiszt pedig József királyi herceg volt, aki nagyon megörült annak, hogy Deák őt „kedves öcsémnek” szólította. Azon melegében eldicsekedett vele Andrásynak, akivel találkozott. Andrassy tudta, hogy Deák nem komázik a királyi család tagjaival (még udvari ebédre sem ment el soha), és szóba hozta az öregúr előtt a dolgot.

– Hallom, bátyám, hogy ma beszéltél József főherceggel.

– Nem beszéltem én vele soha.

– De éppen most dicsekedett vele, hogy kedves öcsémnek szólítottad.

Deák elgondolkozott.

– Beszéltem egy fiatal tiszttel, de én bizony azt hittem, hogy valami atyámfia vagy jó barátom gyereke. Hiba, hogy József főherceg volt.

Ezzel az öregúr fölhúzta a fekete atilláját, kocsit hozatott, és József királyi herceghez hajtattott, hogy kimentse magát. József királyi herceg egészen elszomorodott, amikor

megértette, hogy Deák csak tévedésből szólította öcsémnek. De kapva az alkalmon, megígértette az öregúrral, hogy elmegy hozzá ebédre, a Margitszigetre.

Deák el is ment. József királyi herceg és Klotild hercegasszony magyar ruhában fogadták, és csupa magyaros étellel traktálták. Ebéd után a házigazda az öregurat fölvezette egy fényesen bútorozott lakosztályba, s így szólott hozzá:

– Tudom, hogy bátyám szeret a Margitszigeten nyaralni és itt lakik a vendéglőben. Tekintse ezeket a szobákat a sajátjának, és ígérje meg, hogy valahányszor a Margitszigetre jön, ebbe a lakásba száll.

(Új Idők, 1905.06.18.)

Szereplők:

Deák Ferenc: a „haza bölcse”. Köztisztelőnek örvendő magyar politikus. Nem ismeri fel a főherceget.

József főherceg („Palatinus Jóska”): A Habsburg-család „magyar” ágának tagja. Rendkívül népszerű a magyarok körében is. Nagyon megörül annak, hogy Deák tegező viszonyban van vele.

gróf Andrássy Gyula: volt magyar miniszterelnök és közös külügyminiszter. Deák jóbarátja.

Klotild főhercegnő: József főherceg felesége. Férjével közösen látják vendégül Deákot.

többiek: Alakíthatnak akár családtagokat az ebédnél, vagy járókelőket a Margitszigeten.

5. csoport: Deák Ferenc és a kiegyezés

Ebben a feladatban Deák Ferenc politikai pályájának egyik csúcspontját kell előadnotok!

- A már kialakult csoportokban dolgozzatok tovább! Minden csoport kapott már egy történelmi eseményt, annak leírását és a hozzá tartozó szerepkártyákat.
- Osszátok ki a szerepeket! Nem kell feltétlenül minden csoporttagnak szerepelnie, lehetnek a „tömeg” részei vagy csak az előkészületekben segítenek. Ha nem vagytok elegenden, nem kell minden szerepet kiosztani, találjátok ki, hogy a jelenet melyik részét adjátok elő!
- Találjátok ki a bemutatók formáját! Rövid szöveges jelenet lesz: párbeszéd vagy vita két szereplő között, esetleg a tömeghez intézett beszéd? Mozgásos jelenet lesz: eljuttatás a felvonulást, a harcot, vagy amit éppen a jelenet megkövetel? Élőképet készítenek: beálltok egy előre megtervezett, kifejező, hatásos pózba?
- Készüljete fel az előadásra! Írjátok meg az elhangzó rövid szövegeket, ha lesznek! Találjátok ki a mozgást, a mozdulatokat, a pózokat! Megpróbálhatjátok az öltözékekkel is kifejezni a kor hangulatát.
- Mutassátok be a többi csoportnak az alkotásokat! Ne áruljátok el, miről van szó, azt nekik kell kitalálniuk!

Deák Ferenc és a kiegyezés

1864. december 27-én Augusz Antal báró az udvari körök megbízásából titkos tárgyalást kezdett Deákkal, hogy kipuhatolja a magyarok kiegyezési szándékait. Deák e megbeszélésen ragaszkodott a Magyar Korona területi és politikai integritásának elismeréséhez, valamint a jogfolytonosság helyreállításához. A Pragmatica Sanctio új értelmezéséből kiindulva ekkor fejtette ki első ízben, miként képzeli el az 1848. évi törvények módosítását, tekintettel a birodalmi egység és a magyar önállóság összeegyeztetésére. Itt ismerte el először tárgyalási alapnak a közös ügyeket, és fel is vázolta a kezelésükre vonatkozó elgondolásait. Augusz gondosan lejegyezte a hallottakat, jelentését pedig egyeztetette Deákkal. 1865 februárjában Ferenc József elfogadta tárgyalási alapul a jelentésben lefektetett alapelveket, és hivatalos megbízást adott Augusznak a Deákkal való titkos megbeszélések folytatására. A február 27-i bizalmas tárgyaláson Deák végre kimondta, amit Bécsben már évek óta vártak tőle: a birodalom fennállását és biztonságát semmilyen más tekintetnek nem kívánja alárendelni, és kész Magyarország alkotmányos önállóságának, valamint a birodalom létérdekeinek követelményeit összhangba hozni. Deák kiegyezést megalapozó közjogi álláspontját az utolsó titkos megbeszélésen, április 7-én foglalták írásba. A kiegyezés alapelveiről tehát megállapodás született a színpalak mögött, csupán az eredmény nyilvánosságra hozatala volt hátra. Deák a Pesti Napló 1865. április 16-i – húsvétvasárnapi – számában jelent meg *Még néhány szó a „Botschafter”-nek április 9-diki cikkére* címmel. A Húsvéti cikk valójában a titkos tárgyalásokon kifejtett nézeteket összegezte a publicisztika nyelvére lefordítva, és a nyilvánosság elé tárta az 1848-as alap módosítását immár elfogadó egyezkedési készséget.

(Horváth Krisztina, Gergely János, Lázár Roland: *Deák Ferenc*, 51-52. o.)

Szereplők:

Deák Ferenc: „A haza bölcse”, a legelismertebb politikus. A császári puhatolózást kihasználva hajlik egy olyan kiegyezésre, mely mindkét fél számára elfogadhatóbb. A kiegyezés előtt javaslatát az ún. „húsvéti cikkben” teszi közzé.

Augusz Antal: A császári körök megbízásából keresi fel Deákot. Amiket Deák javasol közvetíti Bécs felé.

Ferenc József: Meghallgatja a javaslatokat és hajlandó a kompromisszumra.

közemberek: Olvassák Deák elképzelését a Pesti Naplóban és támogatják.

4. Tanórai utófeldolgozás

Feladatlap

1. A feladat 1848. április 11-i eseményekhez kapcsolódik. Oldd meg a feladatot a forrás és ismereteid segítségével!

„1848. évi III. törvénycikk: független magyar felelős ministerium alakításáról

1. § Ő Felségének [a] a királynak személye szent és sérthetetlen

2. § Ő Felségének az országbóli távollétében a nádor [b] s királyi helytartó az országban s ahhoz kapcsolt részekben, a korona egységének, s a birodalom kapcsolatának épségben tartása mellett a végrehajtó hatalmat a törvény s alkotmány ösvényén teljes hatalommal gyakorolja”

11. § A miniszerelnököt [c] Ő Felségének az országbóli távollétében a nádor s királyi helytartó, Ő Felségének jóváhagyásával nevezi.

a) Kire utal az [a] jelű forrásrészlet?

.....

b) Kire utal a [b] jelű forrásrészlet?

.....

c) Kire utal a [c] jelű forrásrészlet?

.....

d) Milyen pozíciót töltött be Deák Ferenc a forrásban szereplő kormányban?

.....

e) A felsoroltak közül hol székelte a forrásban szereplő testület? Karikázd be a helyes válasz sorszámát!

1. Bécs

2. Pest-Buda

3. Pozsony

4. Debrecen

2. A feladat a reformkori Magyarországhoz kapcsolódik. Oldd meg a feladatokat a forrás és ismereteid segítségével!

„a szorgalomnak két hatalmas rugója van: szabadság és tulajdon. Két hatalmas ösztön ad a polgárnak erőt s lelkesedést a hon védelmében, s e két ösztön: szabadság és tulajdon. Csak két erő köti biztosan a népet honhoz és törvényhez, s e két varázserő: szabadság és tulajdon. Azon törvény, melyet az önkéntes megváltásról alkotott mostan a törvényhozás, a szabadság és tulajdon boldogító közaldásainak első alapját tette le.”

- a) A felsoroltak közül melyik reformkori törekvésre utalhat a forrásban az aláhúzott rész? Karikázd be a helye válasz sorszámát!

1. adómentesség   2. úriszék   3. önkéntes örökváltság   4. haderőreform

- b) Melyik társadalmi csoport számára jelentett előnyt a forrásban szereplő politikai cél?

.....

- c) Melyik városban zajlottak a reformkori országgyűlések?

.....

- d) Kik vettek részt az alsótábla ülésein a felsoroltak közül? Karikázd be a helyes válaszok sorszámát!

1. vármegyék követei   2. egyetemi tanárok   3. városbírók
4. szabad királyi városok képviselői   5. a mezővárosok vezetői

3. A feladat a kiegészítés előzményeihez kapcsolódik. Oldd meg a feladatokat a forrás és ismereteid segítségével!

„Tizenkét hosszú és nehéz év után elhatározta ő felsége, hogy alkotmányos úton fogja népeit kormányozni; de, fájdalom, ezen szép szándok sikere meghiusult, mert félszeg volt az intézkedés, mellyel ezen szándékot életbe akarták léptetni [...]. Azon ünnepélyes alapszerződés, mely alkotmányunkat biztosította, a sanctio pragmatica, lényegében ignoráltatott, és fölfüggesztett alkotmányunk helyett más alkotmányt akartak reánk octroyálni, mely merőben ellenkezett ősi alkotmányunkkal. Mi ezen octroyált alkotmányt el nem fogadhattuk, a sanctio pragmaticát mellőznünk szabad nem volt, s a 61-diki országgyűlésről felküldött két föliratunkban kifejtettük az ország jogait és bebizonyítottuk ügyünk igazságát. Ez volt a 61-diki országgyűlés föladata, és ezen föladatát híven teljesítette.” (részlet Deák Ferenc 1867. március 28-i beszédéből)

a) Melyik dokumentumra utal a forrás aláhúzott része?

.....

b) Ki volt ekkor hazánk uralkodója?

.....

c) Melyik egykori királyi rendelethez ragaszkodott Deák Ferenc a tárgyalásokon?

.....

d) Mi utal a forrásban arra, hogy Deák Ferenc már 1861-ben elismerte az uralkodót Magyarország királyának?

.....

e) Deák Ferenc melyik cikkével jelezte, hogy hajlandó engedni a 48-as elvekből?

.....